

Иги жарашдырылганын Москвада окуна белгилегендиге

Мамеланы Касанметини жашы Магомети жашуучу кеп жыллары малктар халкын басмасы бла байламды. Ол 1935 жылда облысколхозда инструктор, андан сора Элбур районколхозда жуупты секретарь болуп иштегенден кезеги болгон гезеттин редактордугун, айланган жерлеринде анча материалла жазып турганды. 1938 жылдан башлап а «Социалист Кыбарты-Малктар» гезетте алгач жуупты секретарына заматистин, ызы бла уа совет курулуш бөлүмүнө таматасы болуп урунганды. 1939 жылдан 1942 жылга дери уа гезетин жуупты секретары болганды.

Магометин гезет бла байланыш иши малктар халкы туган жеринде сор бла кечерон жондоо кезинде анча материалла жазып турганды. Суу 13 жылны сойгон ишине термиле жашаганды. Болса, насыйк, 1957 жылда да кыраалыгыбыз кыйтарылганды. Аны бла бирге уа ана тилибизде гезеттибиз да чыгыш башлаганды. Мамеланы Магомет суу мамаланын атам гезетте иштеген анча жылны ичинде унутулмай эстиде берикер турган не затте дер сорубаныбызда, ол былай айткан эди:

1957 жылда Кыргызстаны бизни койор жашаган Кант районуна Нальчиктен Залиханнаны Жанакыйт болу Каширланы Хабус кой салган кыргыз алганды. Анда уа мени туган жеримизге жангыдан кыраулаган гезетин чыгаргырыз чакыра эдиле. Асыры куурунганда, кече жуупты секретары, тангам атады. Экинчи кон а, чедоманыны кылому алып, жолга атландым...

Мен былайда былай бир шартны айта келерим сооме. Магомет Нальчикте атылганда, юй бичкеси Соня мюпкю, ырыскыны жыйшыдырып, сатып келирге Кыргызстанда кылганды эди. Арта уу, ол кезинде эсгерсе, бизге былай айткан эди: - Магометини Нальчикке ашырып, кесим Кантда кылганымда, асыры кеп кел алгандан тангым кылай атыканды, конком кезалдыр атыканды билмей эдим. Болса да Магомет кептин кел да турмай, ана тилибизде чыккыган жангы гезеттибизини - «Коммунизмге жолуну» биринчи номерин почта бла баштадыр биз жашаган тийреде, аны халпарын эшитип, узакт элден атла бла келип, гезетин тансыкый эдиле, аксыак-

Культура «Алмат музейди! Тууган жерине ба шахарына уллу соймекчи, ба жыйылгандыла мындагы эконаталар. Москва облыстын Руз районуна жашаганын атындан бизни кыраалыгыбыз-малктарыбызга Элбур районуна жуупты секретары болуп монг жашуу тийибиз. Москва облыстын Руз районуно башчысы О. Якунин. Ма былай кеп жазууландан бирди бу. Оомларын жазган каттапалдыга ала. Культураны мекымы бу арт кезинде районда бек магыналгандан бири болганды кезеги, аны алайгыбын биз багыттык этеди музейди директору Эгезаланы Фатимат блады бизни корреспондентти ушакты.

Жылдан-жылга байыга барган музей

Фатимат Асатовна, кычан кыраулаганды музей? Былай бир эконаталы кыла кезеги, аны алайгыбын биз багыттык этеди музейди директору Эгезаланы Фатимат блады бизни корреспондентти ушакты.

Кеп болмай бизде Миллет паркы бла Призлыбурсуны тарыхкыны жазып атычылгыбыз. Ол иште баштамын, жазууланганы, искусствоуу бла илмуну адамларыны осперинден бек бай материал жыйшыдырганыбыз. Ала бла республикадагы таандыктыгыны корреспонденттери да хайырланданды. Жууктарынын илзеп да келелиде музейге. Сёз ючюн, кеп болмай бизде, «Алматынын Амыш келип, гичте заманында аптасы бла бирге суракта тошгон гезетин табарыбызны тилегинди. Биз аны тапканда уа керег эдигиз ол абдадан адамны куураанын. Владимир Мильшев а птиторкечиде, атасы Василийн юсюндөн шу бир зат окууна билирге соо эди. Атасы урунганда уа Василий Мильшев гезинде, аксерге да бизни райондан чакырлыгын эди. Алай аны юсюндөн музейге бир зат да тапмакчы, жарсыуу, эстерени киталары алганды Василий Мильшев 1942 жылда илзеп деген жазы барды. Владимир, атасыны юсюндөн жангы ол шартчык т абылганына окууна куурауу, музейге атасыны юк алып, дагыда комьютер бергенди. - Сиз кеп торлоо шй бардырганыбызны билеме.

КОНЦУЛА

Украинаны президентинде антистевчик энтта да ууенганды. Политика репрессияларга тошчелыне эсе тошкоруе жораланган митингде ол коммунист режим бла байламты битиве сыналганы бууп кезегинде чакырылганды В. Ющенко айтканга кере, 2007 эм 2008 жылда Украинада коммунист куулуктууларга аталып салынганд 400-ден артык эсгерте кетерилгенди, аланы атпары 3 митингден аспам окоткеле ашырылганды. Президент баш радарыа

Эсгертмеле бла портретте кетерилдиге

«Украинаны жалпынкысыздыгы ючюн коршылкенин юсперинден» эркин аконданы чыгармагыны ючюн тырман этгенди. Ющенко билгенди Кьязыл, бандерочулганы эм Кьязыл Аксерге кырауа юрорашен битиве чакырылганды юсперинден кый болду эди. Аны бла бирге Таркиджистанда да бир адамга табынууга (жаланды алганы угтай, бу сагыттада) жораланган сурат атлагы кырауа юрораше кыты барганды. Бир адамга баш урууну, халкыны ол жаны

Конкурс Баш амалдан бири

Арт жылдада терроризм жамауатыбызны уллу портреламасы болганды. Эксперттик кызуулма келерини иштери бла кыраууларды бызда политика колесуну киби, социало-экономика халпы да оспагы айлангырадыла эмда Россияны миллет кызуулгуну да бирги мичи кзой, хар адамны жашаууна да коркуу саалады. Былай болумда кыраууны социалын кызуулма бла бирге атырып тап куурауу, терроризмге кырауу корушени баш амаллардан бирди. Асламын информацияны оргналары да терроризмге кырауу ючюлүсуютуу. Террорист иштери жолпарын кесунде, терроризмге кырауу итиш жайыда аланы магтаналыгы бек уллуду.

ЖАНГЫ КИТАП Жазуучуну жангы сёзю

Факмулу жазуучу Шауауаны Хасан окуучулары кепт осперинде романын баштады. Аны «Пууск», «Асыте», «Филтр осыны болуп, соймекчи», «Ыйкымын, ахыр ючюн», «Юбюрте табылган повесть» деген чыгармалары окуучуну жорегине эни жак тапканды. Кеп болмай а - «Элбур» китап басмада Хасанын «Анала ауазы» деген жангы киталары чыкканды. Мында эки роман басмаланганды - «Огаша» башта, «Анала ауазы». Биринчисинде жазуучу халкыны IX ёмюрден жашаууну сураттады, байланы-билени бла кырауу халкыны араларындагы калпаны. Баш жигитти Тауланлы бла Акьбатынын соймекликтери, аланы кыдарлары да бек сейриллиде. Не замандыда да адамла бу алматта оскан жуууларын аз тошкөнгөрин тошкөнесуу романы окуй.

Акция

Кыбарты-Малктарда 10-чунуондан 20-чы июньга дери «Еном кыдае сатылганын айты» деген ат бла наркотикке кырауу битивеги акция бардырганды. Аны чеперинде Россияны Нарконтролунуо федералын службасыны КМР-де Управлениасыны бөлүмүнө, полицияны июору Жениа Куманов, оперативын службаны таматасыны орунбары Тембат Лоев, КМР-де жаш адаманы юсо бла баш нарколор Артур Пачев, КМР-ини Информация коммуникацияла, жамауат биргуилени уа шж тешоние иштери жаны бла министрствосуну бөлүмүнө таматасы Аспан Текуев гезетини журналисттерини эки окуучуларыны сорууларына жууула бергендиге.

Башха регионла бла тенгелеширгенде

Башха регионла бла тенгелеширгенде, республика бызда наркоманияны халы кылады? Бизде кылаал наркотикке жайылгандыла? - Бионюлде республиканы наркодиспансерде эсгерде 1168 адам барды. Кертисин айтсак, ол сан, болганынан эдос, он кереге эды. Наркоманияны 80 проценти огиын хайырланды. Аны уа конжа дитер шах-шахдан келерини жарашырыла, неда биреринден сатып аладыла. Алайлагы кырауу юрорашега эа кондательствону кыраууузулуугу чырмау болады. Шах-шах жарашында эгиткен наркотиктер бар уа биздерикунга, гашыч кеп хайырландыла. Героин а анда-сара да бир тобейди, кожан а кылаалы болду. Аладан кырауу уа, аптекандыла сатылган окуучуларга абайлапалы хайырланды кеп жайыра барды. Башха регионла бла тенгелеширгенде, Кыбарты-Малктарда наркотиктени жайылуулары бек оспанды деген чойдор. Биз ол затка контроль эталабыз. - Насаяй базардаа ачык сатылды. Ол адамны саулугуна кырауу болгонды. - Насаяйда наркотик зат жорку. Алай аны саулугуна кырауу уа уллуду. Ол не затланды хазырганганына кырауучыгыз - ийгиттен тытыр, топтоно бек оспт токтосо, тауук кир. Ол затпадан эгиткен насаяйи адам аузуна алады. - Школлада наркосталла куурауулар халар юрорашыды. Аны мектептин аныгылаткысы эди? - Школлада наркосталла завучпадан, социалын педагогпадан, арчападан куурауулар, аныла профилакка маг аналары барды. Бу биз бында айткан адампадан сора да, ол комиссияны кыраууна наркосталланын бир куулукчусу киреди. Ол а школда наркю болгуну микден да билемиз. - «Елом кыдае сатылганын айты» деген акция ишин андан ары бардыла. Адамла законсуу наркотикке сатылганы, хайырачакпадан, юсперинден Россияны Нарконтролунуо федералын службасыны КМР-де Управлениасыны КМР-де МВД-га, республиканы наркосталла мектептин аныгылаткысына берди.

МИГРАЦИЯ СЛУЖБА Борчларын жууапты толтура

Россияны Федералын миграция службасыны Кыбарты-Малктарда терротирлы бөлөмөlerini араларында Урван райондагы кезинде борчун толтуруу бла алчылгандан бирине саналары. Республикада миграция бөлүмүланы теринте, паспортланы жарашдырып беруу, кепчот кеткен граждандарны эсептен кетерип, келгенлени эсепте алуу - миграция службанынын негизинде аны кесегилди. Анда урунганла, харкюлюк иштерини юсперинден айта, арт заманда бу жерли миллетлени бадамлары мында кетип бардылары, тышпадан да келле келгенлени белгилейди. Тюрно-тюрно соруулары бла службаны Урван райондагы бөлөмөlerini бир конгесе скенген жуукт адам келгенди. Былай алып кырауучу, ол аз тойкорду. Аны жаруусуларын терк тамалар ючюн, хар иши да кесини борчун уста толтургандан сора да, адаманы анылап селеше билирге да керекти. Иштер эми жууулары барды бөлүмүнө башчысы Залим Сокурор кыты сурайды. Бери келгенле таптыктыгы аны стенде да жарашдырылгандыла, аладагы информация бу жаны бла

Жамауат наркомонияга кырауу юрораширге таукелди

Таксистени келери аракы ичедиле, наркотиктени хайырланадыла, деп эсгергенди. Магиструлар ардан алгач аланы киши тинткенди? - Жарсыуу, ол затка жууу алып кырауу тийишкюна тойкорду. Кон сайын таксилени, ол санда маршрут таксилени, водителеринден ишлекти урудулганы наркологиа диспансерге ашырылганды, анда алгач экспертиза этилди. Наркотик хайырланганы аныктылгандан болса, ишкен кыстанды, эсепте алынды. Бытыр эи бытылы озган кезе

кондательствону кыраууузулуугу чырмау болады. Шах-шах жарашында эгиткен наркотиктер бар уа биздерикунга, гашыч кеп хайырландыла. Героин а анда-сара да бир тобейди, кожан а кылаалы болду. Аладан кырауу уа, аптекандыла сатылган окуучуларга абайлапалы хайырланды кеп жайыра барды. Башха регионла бла тенгелеширгенде, Кыбарты-Малктарда наркотиктени жайылуулары бек оспанды деген чойдор. Биз ол затка контроль эталабыз. - Насаяй базардаа ачык сатылды. Ол адамны саулугуна кырауу болгонды. - Насаяйда наркотик зат жорку. Алай аны саулугуна кырауу уа уллуду. Ол не затланды хазырганганына кырауучыгыз - ийгиттен тытыр, топтоно бек оспт токтосо, тауук кир. Ол затпадан эгиткен насаяйи адам аузуна алады. - Школлада наркосталла куурауулар халар юрорашыды. Аны мектептин аныгылаткысы эди? - Школлада наркосталла завучпадан, социалын педагогпадан, арчападан куурауулар, аныла профилакка маг аналары барды. Бу биз бында айткан адампадан сора да, ол комиссияны кыраууна наркосталланын бир куулукчусу киреди. Ол а школда наркю болгуну микден да билемиз. - «Елом кыдае сатылганын айты» деген акция ишин андан ары бардыла. Адамла законсуу наркотикке сатылганы, хайырачакпадан, юсперинден Россияны Нарконтролунуо федералын службасыны КМР-де Управлениасыны КМР-де МВД-га, республиканы наркосталла мектептин аныгылаткысына берди.

ОПЕРАЦИЯ Терезеле жарык болсунла

Авторанспортну терезелени жарык болгондугуна аны ичине илме олтурганларын тышпадан кырап кепчот жолда жорюуюу кыраууузулуугуну жалгынчуну маддарларын билерди. Ол ГОСТ тохтадырганын аныктыгы келеширге тийишди. Алайда да, Нальчик шахарын жеринде былай 22-чи июндан 30-чуну июньга дери коркейини 1.25-чи статырды 1-чи кесине кере жууула тарпышыдыла. Терезелерине кыра мияла салып айлангандыла алгач окууна терезилерин тозетуну маддарларын кылау алыргыра кырауууларды билерди. Алай этерге унамаган уа тазыр телерикди. Нальчикте УВД-ны ОГИБД-ны

Кылай бла жетишпелеси анга?

Району администрациясыны культуру управлениасын бири берги хореограф эм балетмейстер Кудайлыны Мурат койборин, тууруктуу алыстистин Сотталаны Ахмилы 20-жылгынын, фахмулу художник Курданданы Валераны 65-жылгынын, малктар халкы соргонго сыналганы 65 жыл болганын эм башка затланы белгилегенди. Тематикалы керчөмперибиз да аз тойкорду: «Нал-баш Кавказ, соймекчилени аныла», «Ташла да эсперинде тутулды», «Аскер борчу бек берги келешинде жорегини илзелим...

Кеп ушакла да бардырабыз. «Балкария-болы и гордость моя», «Горники, вечерами» деген эконаталар, художник Эгезаланы Магометини сурталарын керчючю, дагыда кеп башкарларын да бардырганыбыз. Аланы куурауурагы коллекционер Хаджиданы Данил да болушуду. Жуукт заманда Орусиялан Исмайлыны 180-жылгынын деп байрамны итир хазырылганды. Ол белгити адам болганын. Кавказын юсюндөн жазыган бир тынгуу илму-илзем иш жоккуду Орусиялан элпери сагынылмай, Исмайлы а аны жашыра блла кыраууранды.

Коллективизм ишшигде муратарлыгыны юсюндөн да айтсак эди. - Бийли Келендеде музей-ибины филиалы ачылганды. Алай бла бизде иштенде адам болганын. Кавказын Бек алып Жапуганы Раксану бөлгилерге сооме. Жыл санында да кыраармай, бек кытай ишпелди, музейге жангы эконаталар табыды, аны даражасын кетордоду. Дагыда Хаджиданы Халиматаны, Сейланы Рауатаны, башталаны да белгилерге тийишди. Ала бла бирге уа художник Юрий Кашауу да.

Сөзсөз, бизде иштондо заманга келишкен оорудуонен керекди. Республиканы, районну жамауаты бизге жангы эконаталар бла болушса да бек оспер эди. Дагыда «Келендегидеги филиалы» бызга коммуникацияны кышпала, анда суу бла газ болуура, бек ырызы этерик эдиле.

ТЕМРИПАНЫ Анатолий

Бизни корор.

Бизни корор.